

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**72-ої наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету,
присвяченої 90-річчю
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**

Том 2

21 квітня – 15 травня 2020 р.

Полтава 2020

ІНТЕРНЕТ-САЙТИ ЯК ДЖЕРЕЛО ПОПОВНЕННЯ ЗАГАЛЬНОМОВНОГО СЛОВНИКА ЛЕКСИЧНИМИ СКОРОЧЕННЯМИ

Мова перебуває в постійному русі, особливо це помітно в лексиці. Сучасні зміни в суспільстві й політиці, розвиток науки й техніки, розбудова державного адміністративного апарату викликають появу значної кількості нових слів. Постійному збагаченню загальнонародної мови новотворами, з-поміж яких і лексичні скорочення, сьогодні активно сприяє інтернет.

Завдяки вебресурсам маси дізнаються про нові винаходи й відкриття, про суспільні події, явища культурно-освітнього плану тощо. І саме завдяки інтернет-сайтам поширюються й утверджуються нові слова й вислови, формується громадська думка щодо мовної норми. Як зазначає С.Єрмоленко, інтернет «здійснює найвідчутніший вплив на вироблення узвичаєного мовного стандарту, формує певні мовні смаки і моду на слововживання» [1, с.7-8].

Значного поширення в мові інтернет-сайтів набули ініціальні лексичні скорочення, оскільки вони мають найбільшу здатність концентрувати інформацію, пор.: *НУПП* – Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», *ПЦУ* – Православна церква України. Напр.: *Кафедра українознавства, культури та документознавства НУПП* (Інтернет, Фейсбук); *ПЦУ отримала офіційну реєстрацію – Київ, вулиця Трьохсятительська, 6* (Інтернет);

На сучасному етапі мова інтернет-видань усе більше інтернаціоналізується. Різке прискорення науково-технічного прогресу, радикальні зміни у сфері суспільних відносин викликали до життя величезну кількість нових слів, серед яких чимало нових іншомовних аббревіатур, пор.: *COVID-19* – *коронавірусна інфекція*. Напр.: *COVID-19* (аббревіатура від англ. *CO*rona *VI*rus *D*isease 2019) – *потенційно важка гостра респіраторна інфекція, небезпечне захворювання, яке може проявлятися як у легкій формі респіраторної вірусної інфекції, так і у важкій формі з ризиком смерті* (Інтернет, Вікіпедія).

Знаний мовознавець О. Стишов вважає, що вживання іншомовних лексичних скорочень, які подаються в тексті латиною і вимовляються за англійським зразком, не відповідає мовно-культурним національним традиціям, у текстах їх варто подавати в українському оформленні (графічному написанні й озвученні) [3, с.7-8]. Напр.: *Станом на 29 березня*

кількість заражених вірусом **КОВІД-19** у США перевищила 41 тисячу (Інтернет).

З'ява складноскорочених слів сьогодні на веб-сторінках є не тільки засобом номінації, а й виразниками експресії та каламбуру. Спостережено, що кількість таких новотворів постійно зростає. Напр.: *Триває виставка «Нова українська мова» координатором якої є молодіжна група РЕП [Революційний експериментальний простір]* (Інтернет).

Мова інтернет-сайтів також рясніє специфічним різновидом називання – графосемантичним, де легко поєднуються афікси з твірними основами – переважно ініціальними складноскороченими словами. Використання графосемантичних засобів забезпечує не тільки високу експресивну влучність вислову, передавання дотепу, жарту, іронії, але й сприяє запам'ятовуванню та поширенню лексичних скорочень у повсякденному мовленні. Напр.: *Нову мову РЕПетирували у Відні; НАТОви навколо трибуни* (Інтернет).

У мові вебсайтів останнім часом з'являються нові лексичні скорочення, утворені внаслідок повного чи часткового накладання словотворчих засобів. Цей мимовільний, неусвідомлений, некерований процес схрещування двох мовних одиниць, що поєднуються в межах однієї новоутвореної, А.Нелюба називає контамінуванням [2, с.220]. Напр.: *Єдиному простору Талліна й Гельсінкі дали умовну назву – Тальсінкі.* (Інтернет). **Вебінар** (веб+семінар) – це спосіб організації зустрічей онлайн, формат проведення семінарів, тренінгів та інших заходів за допомогою інтернету із використанням технологій відеоконференцій (Інтернет).

Отже, мова інтернет-сайтів відбиває процеси розвитку лексики. У зв'язку з появою нових предметів і понять, зміною мовних смаків та уподобань, поглибленням людського пізнання, вона наочно відображає виникнення нових слів, серед яких і лексичні скорочення. Оскільки використання складноскорочених слів найтісніше пов'язано із інформаційними можливостями інтернет-сайтів, то саме їхню мову варто вважати надійним і перспективним джерелом поповнення загальномовного словника лексичними скороченнями.

Література

1. Єрмоленко С.Я. Сучасні проблеми дослідження літературної мови // *Актуальні проблеми української лінгвістики : теорія і практика. Київ, 2011. Вип. 4. С.80-86.*
2. Нелюба А.М. *Явища економії в словотвірній номінації української мови. Харків, 2018. 302 с.*
3. *Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ – початку ХХІ століть (на матеріалі мови засобів масової інформації). Київ, 2015. 388 с.*